

“Dit document is een script van onderwijs dat is bedoeld om via video te worden getoond. In de video worden relevante tekst, dia's, media en afbeeldingen getoond om de presentatie te vergemakkelijken. Daarom is het mogelijk dat deze tekst soms niet vlot leest of dat bepaalde teksten eigenaardig klinken. Daarnaast kunnen er grammaticale fouten voorkomen die niet acceptabel zouden zijn in literair werk. We moedigen u aan om het video-onderwijs te bekijken omdat het een aanvulling is op het schriftelijke onderwijs.”

De *Chesed* Generatie

Spreuken 21:21

Wie gerechtigheid en goedertierenheid (*chesed*) najaagt,
vindt het leven, rechtvaardigheid en eer.

Regelmatig zul je Bijbelse geleerden horen zeggen dat het Hebreeuwse woord *chesed* in de TENACH (of Oude Testament) moeilijk te vertalen is naar het Nederlands, omdat er in onze taal geen woord is dat de betekenis exact weergeeft.

Maar met het oog op deze studie gaan we proberen om het woord beter te begrijpen.

Er zijn mensen die *chesed* definiëren als een daad zonder "aanleiding".

Dat is een goede benadering... maar het woord heeft een diepere betekenis.

De Joodse vertalers die het Hebreeuws van de TENACH hebben vertaald naar de Griekse Septuaginta kozen vaak het Griekse woord voor genade als vertaling voor *chesed*.

Nederlandse versies proberen *chesed* weer te geven met woorden zoals "barmhartigheid", "genade" "goedertierenheid" en soms "loyaliteit", maar de volledige betekenis van het woord is moeilijk uit te drukken in onze taal.

Wat betreft de opbouw van de taal is het Hebreeuws gebaseerd op de 'sjoresj', de traditionele drie-letterige stam. Woorden die zijn afgeleid van een gemeenschappelijke 'sjoresj' zijn conceptueel of familiair met elkaar verbonden.

Chesed bestaat uit een Chet, een Samech en een Dalet.

Als we het pictogram bekijken dan suggereert het zoiets als een leider die door een hek (van egoïsme) gaat en de ingang van medelijden binnengaat.

Het is belangrijk te weten dat *chesed* in de TENACH vaak wordt gebruikt in de context van een *verbond*.

Chesed heeft op de een of andere manier een contextueel verband met een verbond. Houd dat in gedachten in het vervolg van deze studie.

Het idee dat *chesed* overeenkomt met *genade* en *vriendelijkheid* communiceert in zekere zin een vorm van barmhartigheid... het weerhouden van straf... een straf die we wellicht hadden verdiend in de context van het overtreden van het verbond... maar JHWH geeft ons genadig Zijn barmhartigheid.

We brengen dit Hebreeuwse woord natuurlijk niet zomaar onder je aandacht.

We hebben een intrigerende vraag voor je.

Als de Torah voor eeuwig is en niet verandert, en als wat nu als zonde wordt gezien, ook vroeger als zonde werd gezien, is de generatie na Adam en Eva dan met hun eigen broers en zussen getrouwd?

Zou dat niet zonde zijn?

Tenzij iemand theologisch zeer creatief is en de geschreven Torah behoorlijk ruim neemt, moesten de kinderen van Adam en Eva wel met elkaar trouwen, anders waren wij er nu niet geweest.

Maar hoe zit het met de Torah? Betekent dit dat de generatie na Adam en Eva de Torah moest overtreden?

Leviticus 20:17

“Wanneer een man zijn zuster neemt, of ze nu de dochter van zijn vader of de dochter van zijn moeder is, en hij haar schaamdelen en zij zijn schaamdelen gezien heeft, dan is dat een schande (*chesed*). Zij moeten daarom voor de ogen van hun volksgenoten uitgeroeid worden. Omdat hij de schaamdelen van zijn zuster ontbloot heeft, moet hij zijn ongerechtigheid dragen.”

Ja, ze moesten de Torah overtreden?

Waarom?

Vanwege het grotere gebod voor de mensheid, om vruchtbaar te zijn en de aarde te vervullen:

Genesis 1:28

En God zegende hen en God zei tegen hen: Wees vruchtbaar, word talrijk, vul de aarde en onderwerp haar, en heers over de vissen van de zee, over de vogels in de lucht en over al de dieren die over de aarde kruipen!

Misschien denk je nu...wacht even... suggereer je nu dat Gods opdracht aan de mens om vruchtbaar te zijn en zich te vermenigvuldigen het nodig maakte dat de Torah werd overtreden, in het bijzonder Leviticus 20:17?

Wij zouden die vraag positief beantwoorden.

Er zijn mensen die dat antwoord niet leuk vinden, en daarom suggereren dat de Torah wel verandert, en pas werd gegeven op de Sinai.

Als dat waar is, hoe wisten Kain en Abel dan welke offers ze moesten brengen aan JHWH... en waarom zou het verkeerd zijn van Kain om iets aan JHWH te offeren wat hij zelf wilde?

Als er toen nog geen Torah was, hoe had Kain dan moeten weten dat het verkeerd was om Abel te

vermoorden?

Ja, er zijn echt mensen die willen vasthouden aan de idee dat het Woord van God kan veranderen.

Omdat ze daarmee een vrijbrief hebben om te zeggen: “Zie je wel, de Torah moet veranderlijk zijn, anders moesten de eerste generaties de Torah overtreden, en dat kan niet zo zijn... dus de Torah kan veranderen en dat gebeurde opnieuw na Jesjoea...natuurlijk kunnen we nu varken en kreeft eten na het werken op sjabbat.”

Maar, je komt er niet mee uit als je beweert dat de Torah kan veranderen. Het is niet logisch dat de definitie van zonde kan veranderen... dat wat gisteren goed was in de ogen van JHWH, morgen niet meer goed is. JHWH verandert niet, en JHWH is het Woord... het Woord is Torah, en Torah is het Woord. De Torah is een weerspiegeling van het karakter van JHWH... We hebben talloze studies die op zijn minst laten zien dat er logische en Bijbelse tegenstellingen zouden ontstaan als we ervan uitgaan dat Gods Wet van de ene op de andere dag kan veranderen.

Maar, hoe kan het logisch zijn dat de zonen en dochters van Adam en Eva gedwongen werden om Leviticus 20:17 te overtreden?

Je weet vast wel dat het mogelijk is dat geboden uit de Torah elkaar tegenspreken.

Bijvoorbeeld:

De Leviëten kregen in de Torah de opdracht om op Sjabbat te werken, waarmee ze de sjabbat overtraden, maar het werd hen niet aangerekend (Mattheus 12:5).

...of omwille van barmhartigheid en vriendelijkheid voor onze naaste kan het nodig zijn om op sjabbat iemand te genezen (Mattheus 12:12).

Er zijn nog meer voorbeelden, maar daarvoor verwijzen we naar onze studie “[*Belangrijker zaken.*](#)”

Dus suggereren wij dat het gebod om te vermenigvuldigen groter of zwaarder, was dan het gebod om niet te trouwen met je broer of zus?

Ja. Absoluut ja.

Als de generatie na Adam en Eva Leviticus 20 niet had overtreden, dan zou het genadeplan van JHWH door Messias Jesjoea nooit werkelijkheid kunnen worden, en was er geen redding mogelijk geweest...

Dus ja, vermenigvuldigen en de aarde vullen was zeker van groter belang.

Maar hebben we daar bewijs van? Want we kunnen ons heel goed voorstellen dat je alles wat we tot nu toe hebben gezegd nogal speculatief vindt.

Misschien heb je de sleutel gevonden toen we Leviticus 20:17 lazen, maar we lezen het nog een keer.

Leviticus 20:17

“Wanneer een man zijn zuster neemt, *of ze nu* de dochter van zijn vader of de dochter van zijn moeder *is*, en hij haar schaamdelen en zij zijn schaamdelen gezien heeft, *dan is* dat een schande

(chesed). Zij moeten daarom voor de ogen van hun volksgenoten uitgeroeid worden. Omdat hij de schaamdelen van zijn zuster ontbloot heeft, moet hij zijn ongerechtigheid dragen.

Dus, in de context van een broer en zus die een huwelijk consumeren, staat er in onze taal dat dat een 'schande' is.

Maar, is dat de juiste betekenis voor het Hebreeuwse woord "*chesed*"? ... een schande?

Misschien. Maar we hebben al gesproken over de manieren waarop het woord *chesed* in de TENACH wordt vertaald, en goedertierenheid wordt contextueel het vaakst gebruikt, vanwege de betekenis van de stam en vanwege de betekenis van de oude pictogrammen.

Dus, het feit dat *chesed* in dit geval is vertaald als schande lijkt in strijd te zijn met alles wat wij weten over het Hebreeuwse woord *chesed*.

Maar er is een uitzondering. In de Septuaginta werd *chesed* in Leviticus 20:17 door de oude Joden vertaald naar het Grieks met het Griekse woord voor "schande". Het is aannemelijk dat onze vertalers die uitleg overnamen en verder uitdroegen vanuit de Septuaginta. Dat zou kunnen betekenen dat *chesed* mogelijk op die manier kon worden vertaald. In plaats van liefdevolle vriendelijkheid of genade, betekende het misschien ook schande. Elders lijkt het erop dat niet alle Joden het eens waren met de vertaling 'schande'. (Sifra, Kedoshim 11:11) De rabbijnen verbonden Leviticus 20:17 aan Kain die samen met zijn zuster voor nageslacht zorgde en daarmee de wereld bevolkte. Zij zagen deze specifieke daad van incest als een daad van barmhartigheid. De manier waarop de rabbijnen hun uitleg van Leviticus 20:17 presenteren in hun geschriften, is meer consistent met de oudere uitleg van dat specifieke Hebreeuwse woord.

Vertalers zijn verward waarom JHWH lijkt te zeggen dat het verbod op een huwelijk tussen een broer en zus goedertierenheid is, of barmhartigheid... maar dat deed Hij toch. Vertalers besloten om het te veranderen in "schande" in het Nederlands, omdat ze dat vanuit de context beter konden plaatsen, ondanks de gangbare betekenis van het Hebreeuwse woord *chesed*.

Soms wordt dat via een bepaalde gedachtegang verantwoord.

De meest gangbare uitleg is dat het Hebreeuws af en toe een woord gebruikt in een context met een tegenovergestelde betekenis

Wij zouden misschien kunnen zeggen "dat is slecht" als we eigenlijk bedoelen "dat is goed".

Een voorbeeld daarvan staat in Job 2:9 waar de WV, en sommige andere vertalingen, het Hebreeuwse woord בָּרַךְ (*barach*) vertalen als vloek, het tegenovergestelde van de betekenis 'zegenen'.

Maar misschien is de WV niet juist en zei de schrijver eigenlijk "zegen God en sterf."

Wij denken dat deze redenering voor *chesed* in dit geval niet opgaat, omdat "schande" (de HSV vertaling van כָּסָה (*chesed*)) niet echt een tegenovergestelde is van *chesed*, wat "goedertierenheid" betekent. Omdat schande en goedertierenheid geen tegenovergestelden zijn, zou een dergelijke uitleg van een inconsistente vertaling niet afdoende zijn.

Maar, waarom zou JHWH het verbod om te trouwen met een broer/zus dan *chesed* noemen? Als schande geen goede definitie is van "*chesed*"... waarom is het dan barmhartigheid of vriendelijkheid...?

Als we terug gaan naar het begin en ervan uitgaan dat de generatie na Adam en Eva dit specifieke verbod wel moest overtreden, dan realiseren we ons de duidelijke aanwijzing die JHWH in Zijn Torah heeft gelegd wat betreft dit gebod... voor die generatie was het inderdaad barmhartigheid of goedertierenheid, die ervoor zorgde dat de mensheid vermenigvuldigde.

JHWH gaf Zijn volk de opdracht om zich te vermenigvuldigen, dat was het zwaardere gebod.

Vanwege dit zwaardere gebod, werd het misschien gezien als goedertierenheid van JHWH dat Hij toeliet dat Leviticus 20:17 werd overtreden om de mensen in staat te stellen zich te vermenigvuldigen... een soortgelijke vriendelijkheid werd betoond aan de Levieten die de opdracht kregen om de sabbat te overtreden vanwege een zwaarder belang (Mattheus 12:5).

Vaak interpreteert een Jood het Hebreeuws van Psalm 89:3 met “*De wereld is gebouwd met chesed,*” en dat wijkt iets af van de weergave in de meeste Nederlandse vertalingen.

De wereld was blijkbaar gebouwd op “*chesed*” ...op barmhartigheid, liefde, vriendelijkheid, of genade...

Ze werd gebouwd op *chesed*...zodat de mens zich kon vermenigvuldigen, *chesed* was noodzakelijk.

Er is nog een ander vers waarin *chesed* in het Nederlands niet wordt vertaald met een woord dat verwant is aan "goedertierenheid" "barmhartigheid" "vastberaden liefde," of "loyaliteit."

En dat staat in Spreuken 14:34

Spreuken 14:34

Gerechtigheid verhoogt een volk, maar zonde is een schandvlek (chesed) voor de natiën.

Met onze kennis van *chesed*, is dit opnieuw een verwarrende vertaling.

Het is interessant dat het idee van "*chesed*" (חֶסֶד) in de Hebreeuwse Bijbel niet alleen wijst op de idee van goedertierenheid, maar ook op discipline. Mozes gaf al aan dat de Heer discipline zou gebruiken voor de Israëlieten "zoals een vader voor zijn zoon" in de volgende verzen --

Deuteronomium 8:2-5

Ook moet u heel de weg in gedachten houden waarop de HEERE (JHWH), uw God, u deze veertig jaar in de woestijn geleid heeft, opdat Hij u zou verootmoedigen, en u op de proef zou stellen om te weten wat er in uw hart was, of u Zijn geboden in acht zou nemen of niet. Hij verootmoedigde u, Hij liet u hongerlijden en Hij liet u het manna eten, dat u niet kende en ook uw vaders niet gekend hadden, om u te laten weten dat de mens niet alleen van brood leeft, maar dat de mens leeft van alles wat uit de mond van de HEERE (JHWH) komt. De kleren die u droeg zijn niet versleten en uw voet raakte niet opgezwollen in deze veertig jaar. Weet dan in uw hart dat de HEERE (JHWH), uw God, u gehoorzaamheid bijbrengt zoals een man zijn zoon gehoorzaamheid bijbrengt

Het verhaal van Psalm 136:10-26 is DIRECT parallel aan Deuteronomium 8:1-10, waarin een verslag staat van de uittocht van de Israëlieten uit Egypte naar het Beloofde Land. Want in beide gedeeltes wordt gesproken over de exodus uit Egypte, de tegenslagen (goddelijke discipline) en de daarop volgende overwinningen over hun vijanden toen ze zegevierend het Beloofde Land binnen gingen, de overvloed

aan voeding en etenswaar en tot slot de zegeningen die aan de Heer worden gegeven voor Zijn wonderbare voorzienigheid. Kijk maar eens hoe vaak *chesed* wordt gebruikt in deze directe parallel:

Psalm 136:10-26

Die de Egyptenaren trof in hun eerstgeborenen,
want Zijn goedertierenheid (*chesed*) is voor eeuwig;
en Israël uit hun midden uitleidde,
want Zijn goedertierenheid (*chesed*) is voor eeuwig;
met sterke hand en met uitgestrekte arm,
want Zijn goedertierenheid (*chesed*) is voor eeuwig.
Die de Schelfzee *in tweeën* deelde,
want Zijn goedertierenheid is voor eeuwig;
en Israël er middendoor deed gaan,
want Zijn goedertierenheid (*chesed*) is voor eeuwig;
maar de farao met zijn leger in de Schelfzee stortte,
want Zijn goedertierenheid (*chesed*) is voor eeuwig.
Die Zijn volk door de woestijn leidde,
want Zijn goedertierenheid (*chesed*) is voor eeuwig.
Die grote koningen versloeg,
want Zijn goedertierenheid (*chesed*) is voor eeuwig;
en machtige koningen doodde,
want Zijn goedertierenheid (*chesed*) is voor eeuwig;
Sihon, de koning van de Amorieten,
want Zijn goedertierenheid (*chesed*) is voor eeuwig;
en Og, de koning van Basan,
want Zijn goedertierenheid (*chesed*) is voor eeuwig.
Hij gaf hun land als erfelijk bezit,
want Zijn goedertierenheid (*chesed*) is voor eeuwig;
als erfelijk bezit aan Zijn dienaar Israël,
want Zijn goedertierenheid (*chesed*) is voor eeuwig.
Die aan ons dacht in onze nederige staat,
want Zijn goedertierenheid (*chesed*) is voor eeuwig;
en ons aan onze tegenstanders ontrukte,
want Zijn goedertierenheid (*chesed*) is voor eeuwig.
Die aan alle vlees voedsel geeft,
want Zijn goedertierenheid (*chesed*) is voor eeuwig.
Loof de God van de hemel,
want Zijn goedertierenheid (*chesed*) is voor eeuwig.

Met andere woorden, "*chesed*" omvat ook het idee van de discipline van een vader als onderdeel van de goedertierenheid van JHWH. Psalm 136:10-26 en Deuteronomium 8:1-10 zijn elkaars DIRECTE parallellen, en daarom maken we deze verbinding.

Deze sleutel helpt ons om het moeilijke vers, Spreuken 14:34, te ontgrendelen, waar "*chesed*" in strijd lijkt te zijn met haar eigen betekenis

Spreuken 14:34

Gerechtigheid verhoogt een volk, maar zonde is een schandvlek (*chesed*) voor de natiën.

Spreuken 14:34 (Alternatieve vertaling)

Gerechtigheid verhoogt een volk,
en terechtwijzing is de reiniging (of zuivering) van het volk.

Hier staan chattat (תאֲצִיחַ) = reiniging (of zuivering) en chesed (חֶסֶד) = terechtwijzing in de zin van liefdevolle discipline.

We lezen tot slot Psalm 136:23-24 nog een keer.

Psalm 136:23-24

Die aan ons dacht in onze nederige staat,
want Zijn goedertierenheid (*chesed*) is voor eeuwig;
en ons aan onze tegenstanders ontrukte,
want Zijn goedertierenheid (*chesed*) is voor eeuwig.

We zien dat JHWH, "die aan ons dacht in onze nederige staat " (Psalm 136:23), had gezorgd voor hun tegenstand terwijl ze het Beloofde Land binnen gingen (zoals de vader uit Deuteronomium 8:5 die discipline beoefent), en daarom was de "*chesed*" van JHWH tweevoudig: discipline + goedertierenheid.

We leiden deze verbinding tussen discipline (bestrafing) en goedertierenheid af, omdat deze context een DIRECTE parallel is met Deuteronomium 8:1-10 en het past heel mooi in Spreuken 14:34.

Een andere interessante opmerking is dat oude Joodse vertalers het Griekse woord voor *vermindere*n of *minder* maken gebruikten voor het Hebreeuwse woord *chesed* in Spreuken 14:34.

Dat betekent dus dat een vader zijn kinderen bestraft om ze nederig te maken, 'naar beneden te halen'; niet uit haat, maar uit liefdevolle vriendelijkheid.

Tot slot, maar niet minder belangrijk, willen we erop wijzen dat de schrijver van Hebreeën in het Brit Chadasje, oftewel het Nieuwe Testament, later deze nuance van goedertierenheid en discipline oppakt, en in Hebreeën 12:5-7, in verband brengt met JHWH als de "liefhebbende Vader " die zijn zonen bestraft.

Let op de woorden die we vet hebben gemaakt en overweeg hoe die woorden vanuit de context weergeven welk punt wij hebben proberen te maken in de uitleg van het gebruik van *chesed* in de TENACH.

Hebreeën 12:5-7

En u bent de vermaning vergeten waarmee u als kinderen wordt aangesproken:

“Mijn zoon, acht de **bestrafing** van de Heere niet gering
en bezwijk niet, als u door Hem **terechtgewezen** wordt.
Want de Heere **bestraft** wie Hij **liefheeft**,
en Hij geselt iedere zoon die Hij aanneemt.”

Als u **bestrafing** verdraagt, behandelt God u als kinderen. **Want welk kind is er dat niet door zijn vader bestraft wordt?**

Hieronder een overzicht van wat we in deze studie hebben behandeld:

- 1) Het hele Woord van God, dat is inclusief de Torah, is voor eeuwig en onveranderlijk.
- 2) Dat betekent dat de generatie na Adam en Eva de Torah, in het bijzonder Leviticus 20:17 overtrad, door als broers en zussen met elkaar te trouwen.
- 3) Een Bijbels precedent dat is vastgelegd in de TENACH en het Brit Chadasja laat zien dat geboden zichzelf soms tegenspreken en we moeten een wijze beslissing nemen in het opvolgen van het zwaardere gebod.
- 4) Het gebod dat zwaarder is dan Leviticus 20:17 is het gebod voor het volk van JHWH om vruchtbaar te zijn en zich te vermenigvuldigen (Genesis 1:28) omdat het overtreden van dat gebod ervoor zorgde dat we een Messias hebben en daardoor redding voor de mensen die tot op dat moment geboren zijn.
- 5) Een mogelijk aanwijzing van JHWH staat in het geven van het gebod in Leviticus 20:17, waar bij het gebod zelf staat dat het een “*chesed*” is.
- 6) “Chesed” betekent goedertierenheid, voortdurende liefde, trouw en genade volgens de Hebreeuwse wortel, linguïstisch contextueel bewijs, de betekenis van het pictogram en Joodse rabbijnse uitleggingen (Sifra, Kedoshim 11:11)
- 7) In Leviticus 20:17 geven onze vertalingen “*chesed*” weer als schande, ondanks alle bewijzen voor het tegenovergestelde. Mogelijk hebben ze hun uitleg geleend vanuit de Septuagint.
- 8) Een andere problematische vertaling voor “*chesed*” staat in Spreuken 14:34 wat op het eerste gezicht geen “goedertierenheid” lijkt te betekenen.
- 9) De problematische vertaling van “*chesed*” als bestraffing of discipline als vorm van goedertierenheid van onze Vader wordt opgelost door de parallel te onderzoeken die er is tussen Psalm 136 en Deuteronomium 8. De oude Joodse vertalers van de Griekse Septuaginta lijken een zelfde uitleg in het Grieks te illustreren.
- 10) De schrijver van Hebreeën 12 lijkt elk punt dat we hebben gemaakt samen te vatten zodat we bestraffing beter gaan begrijpen als vorm van goedertierenheid van een vader, en dat is consistent met hoe we het Hebreeuwse woord “*chesed*” fundamenteel uitleggen.

We hopen dat je door dit onderwijs bent gezegend

Vergeet niet, om alles te blijven onderzoeken.

Sjalom.

Wil je hier meer over weten, of andere studies bekijken, bezoek dan onze website.

Sjalom, dat Jahweh u mag zegenen in uw wandel in het volledige Woord van God.

EMAIL: Info@119ministries.com (USA); info@119ministries.nl

FACEBOOK: www.facebook.com/119Ministries; www.facebook.com/119ministriesnederland

WEBSITE: www.TestEverything.net & www.119ministries.nl

TWITTER: www.twitter.com/119Ministries# (USA)